

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs Tertivs. De potestate Episcopi circa collationem beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

plica narravit, beneficium excedere 24. ducatos, & ob hanc causam petit sibi illud concedi, provi-
sus à Nuncio interea removeri non poterit, non ob-
ligabitur probare beneficium dictum valorem non
excedere. Castrop. loc. cit. ex Garc. n. 196.

*Questio 663. Cum in facultate illa Nun-
cii habeatur, quod, ut ejus provisio valeat,
ante provisionem certus esse debeat, benefi-
cium illud non excedere dictum valorem,
unde dicta certitudo petenda?*

Respondeo: non sufficere solam relationem im-
petrantis, cum hic ob utilitatem propriam
presumitur decipere; sufficit autem eam fieri
à voce publica, & fama duplici teste probata: vel
probari dictum valorem unico teste de certa scientia;
licet enim hæc constituent probationem tantum
semiplenam, sufficit tamen ea, ut quis in usu
suae facultatis, dum non contradicitur, securè pro-
cedat, & prudenter operetur; secus dum contradi-
citur; opus enim erit plenâ probatione. Castrop.
loc. cit. n. 12.

PARAGRAPHVS III.

De potestate Episcopi circa col- lationem beneficiorum.

*Questio 664. Quis sit, & dicatur collator
ordinarius?*

Respondeo: illum, qui jure proprio benefi-
cia confert, tamen jurisdictionem nullam
habeat, & sine hac potestate conferendi habeat
à jure, five ex præscriptione, consuetudine, privi-
legio. Argumento c. Ordinarii. de off. Ordinar. in 6.
& c. si soli. de preb. in 6. Castrop. tract. 13. d. 2. p. 27.
n. 1. & sic in specie Capitulum, dum legitime ju-
stificavit consuetudinem conferendi privatim ad
Episcopum, venire sub nomine ordinarii collato-
ris, ait Card. de Luc. de benef. d. 31. n. 15.

*Questio 665. An, & qualiter potestas
conferendi beneficia competat Episcopo?*

Respondeo: Episcopus inter collatores ordi-
narios primum locum habet, utpote cui ex
jure communi, & ratione Episcopatus concessa est
hæc potestas conferendi beneficia sua diocesis.
Castrop. loc. cit. Gonz. §. 1. proem. num. 21. & 22.
juxta cap. omnes basilica. & c. nullus omnino. 16. q. 7.
c. conquerente. de off. Ord. c. ex frequentibus. de insti-
tut. cum interim collatoribus aliis, quales sunt Ab-
bates, Priores, Collegia Canonicorum & c. ea pote-
stas potius ex præscriptione, consuetudine, privi-
legio, quam de jure comperat. Castrop. loc. cit. ex
Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 8. ac proinde cessantibus re-
servationibus (quibus potestas illa ordinaria valde
est limitata) omnium beneficiorum in diocesi exi-
stentium, collatio de jure communi spectat ad E-
piscopum, isque de iis conferendis de jure com-
muni fundatam intentionem habet (sub limitatione
tamen, & exceptione, dandâ inferius circa benefi-
cia Ecclesie Cathedralis) Tond. in qq. benef. p. 2.
c. 3. §. 7. n. 1. Garc. p. 5. c. 1. n. 52. citans Felin. in c. ve-
nientibus. n. 32. de except. Corali. p. 2. c. 4. n. 6. in fine.
Parisi. de resign. l. 1. q. 10. à n. 49. Mandos. & plures

alios. Lott. l. 1. q. 2. n. 2. & q. 21. n. 77. ubi etiam,
quod ob hanc juris assistentiâ ex collatione unius
censeatur ei acquisita quasi possessio conferendi
cætera; cum tunc magis attendatur causa actus,
quam actus ipse; citat pro hoc Abb. in c. i. de reli-
gios. domib. n. 3. Tiraq. de retract. Constan. §. 36. gl. 3.
n. 12. Rotam decis. 222. p. 1. diversar. Idque non solum
ratione beneficiorum tunc existentium, sed & im-
posterum erigendorum, ut Rota decis. 17. p. 2. divers.
Neque solum respectu secularium, sed & regula-
rium beneficiorum hoc jus commune ei assistit.
Lott. cit. q. 2. num. 137. citans Abb. in c. Abbate. de
verb. signif. n. 3. Gonz. gl. 23. n. 21. & c. Hoc ipsum
tamen, quod Episcopus fundet intentionem suam
de jure communi, etiam in provisionibus Regula-
rium, respectu institutionis, & confirmationis, in-
telligitur non de exemptis. Lott. l. 2. q. 24. n. 80.
citans Erasim, Chokier. de jurisd. Ord. in exemp. p. 4.
c. 30. n. 11. Item ubi proceditur per præsentationem,
& electionem, Episcopus quoque intentionem suam
fundatam habet in jure communi pro jure insti-
tuendi, & confirmandi. Lott. n. 138. citans Abb.
in c. cum venissent. de instit. n. 9. Unde jam etiâ, qui
Ordinarius non est diocesis alicujus, cum secun-
dum juris communis dispositionem intentionem
suam fundatam non habeat in collatione benefi-
ciorum, si prætendat in ea sibi competere jus con-
ferendi beneficia, debet suam intentionem pro-
bare; quia habet contra se juris præsumptionem.
Quod tamen intelligendum, dum cum tali non
ordinario concurrat Ordinarius ipse diocesis, five
dum provisos à tali non ordinario contendit cum
provisto ab Ordinario diocesis; nimirum ut tunc
jus conferendi plenè probandum sit ab isto non Or-
dinario, seu à provisto ab illo: Secus autem sit, si
concurrant provisos ab alio quam Ordinario dice-
cesis ex una parte, & ex altera parte provisos Apo-
stolicis; Sufficiunt enim hoc secundo casu levio-
res & minus plenæ probationes; non quod Epi-
scopi auctoritas major sit, aut favorabiliter aucto-
ritate Papa; sed quia Pontificia potestas alterius
cujuslibet collatoris ordinarii concursum admit-
tit; potestas verò Ordinarii nullum admittere so-
let, nisi summum Pontificem tanquam Ordina-
rium ordinariorem; ita ferè Tond. loc. cit. n. 1. & 2.
Porro plura de ea potestate Episcopi circa confe-
renda beneficia in ordine ad Capitulum, vide §.
post hunc secundo.

*Questio 666. Unde hoc jus conferendi ori-
ginetur in Episcopo?*

Respondeo: tamen bene dicatur originari in
Episcopo à jure communi. Lott. l. 2. q. 2. n. 3.
citans Ugolin. de off. Episcopi. c. 50. §. 2. n. 1. Paris.
Card. non tamen originari in Episcopis immedia-
tè, sed defluxivè; nimirum defluere à Papa in eos,
utpote in quo sola hujus potestatis plenitudo resi-
det, cui omnes alii Episcopi subsunt, tanquam
membra, & vocati in partem sollicitudinis, ait
Lott. l. 2. q. 22. n. 24. & 25. citans Petr. de Perusio.
rr. de reservat. in princip. n. 2. Cenedo. qq. can.
q. 22. n. 3. eadem Lott. l. 2. q. 26.
n. 14. habet.

* *

Qua

Quaestio 667. An hac potestas Episcopi circa conferenda beneficia spectet ad eisdem jurisdictionem?

1. **R**espondeo: nullatenus, saltem proprie, ad potestatem jurisdictionis spectat, seu competit ei ratione Magistratus. Lott. l. 2. q. 2. nu. 5. Non enim omnia, quae Magistratui alicui competunt, competunt ei jure Magistratus; sed aliqua competere possunt à lege citra imperium, & omnem jurisdictionem. Lott. *ibid.* num. 11. uti & l. 1. q. 21. ex num. 24. Unde etiam existens extra propriam diocesim beneficia conferre potest; rejecta etiam, quam alias plures adducere solent in ordine ad effectum exercitii extra territorium, distinctione inter jurisdictionem voluntariam, & contentiosam. Lott. *ibid.* num. 6. Multoque minus hac potestas est potestas ordinis Episcopalis, cum, ut dicitur *c. nosi. de elect.* conferre possit statim, ac electio ejus confirmata, etsi nondum sit consecratus. Lott. *cit.* q. 2. n. 10.

2. Sed est accidentalis cujusdam potestatis, eodem nihilominus tempore impressa, quo imprimuntur jurisdictionalia, nimirum ex speciali concessione legis, nempe *c. omnes basilica.* Lott. nu. 12. citans se ipsum l. 1. q. 21. num. 34.

Quaestio 668. Quandoam Episcopus conferre possit?

1. **R**espondeo primò: conferre potest ante consecrationem, quia collatio hac non spectat ad potestatem ordinis, ut dictum paulò antè, Laym. *c. cum ex illo. de transl. Episcopi. n. 5.*

2. Respondeo secundò: antequam electio illius confirmata sit, conferre non debet, juxta *c. nosi. de Elect.* ubi Papa mandat alicui à se delegato Episcopo, ut Lincolnienfi electo Apostolica Auctoritate jubeat, ut siquam ejusmodi concessionem vel collationem fecit, revocare studeat. Laym. *ibid.* in paraphrasi. n. 1.

3. Respondeo tertio, quantum est de jure communi, Episcopus electus & confirmatus, vel etiam cui collatus Episcopatus citra electionem à Papa, potest conferre beneficia (uti & administrare & exercere ea, quae sunt jurisdictionis) ante installationem vel inductionem in possessionem. Idem est de Pralatis aliis electis, vel provisus à Papa. argumento *c. nosi. c. transmissum. c. qualiter. c. nihil. de electione.* utpote quae jura videntur exigere solam confirmationem ad administrandum. Garc. p. 5. c. 4. nu. 243. & 250. citans pro hoc Suar. Tom. 4. de penitentia. d. 55. l. 3. num. 19. Germon. de indult. Card. §. nec non quancunque. Covar. l. 3. Variar. c. 16. nu. 6. Selv. p. 2. q. 15. Lamb. p. 3. l. 2. q. 11. a. 6. & 7. Butri. Card. Abb. in *c. transmissum* & c. contra Felin. conf. 40. n. 5. Imol. Lap. Anch. & c. apud Garc. n. 246. facit pro hoc decis. Rotae in una Burgensi canonico. 28. Jan. 1583. quae est 182. p. 2. divers. quam refert, & cui insistit Paris. de resig. l. 7. q. 23. a. num. 46. apud Garc. n. 245. in qua resolutum, vacationem Ecclesiae solum durare usque ad confirmationem seu provisionem de Pralato factam, & sic stante dicta provisione, & literis expeditis, etiam ante captam possessionem per Pralatum, Capitulum non posse conferre, nec jurisdictionem exercere, uti Sede vacante. Proceditque id ipsum quò ad alios Pralatos, sive collatio spectet ad Ordinariu loci, sive ad alium, sive installatione spectet ad confirmatorem, sive ad alium. Garc. loc. cit. num. 249. addit tamen Garc. num. 251.

& idem tenet Castrop. cit. p. 27. num. 4. hodie dum ob Extrav. injuncta. de Elect. inter commun. Episcopum aliisque Pralatos in Curia promotos non posse conferre beneficia, nec administrare ante illorum literarum ostensionem, & praesentationem factam Capitulo, etiam si aliis, arrecto jure communi, statim post dictas literas expeditas acquisivisset jurisdictionem, & potuisset etiam conferre beneficia; cum Sedes Episcopalis non dicatur amplius vacare & c. ut dicitur expressè in decis. Rotae, quam fusè refert Garc. l. 6. & Gonz. gl. 15. §. 2. n. 80. dicens illam postmodum saepe fuisse à Rota canonizantem. Quin etiam seclusa illa Extrav. aequum videri, non posse Episcopum ingerere se administrationi, & jurisdictionis exercitio, nisi literis dictis praesentatis Capitulo, de cujus praesentatione non tenetur. Garc. n. 254. & 255. Vide de hoc plura supra, ubi de potestate electi administrandi ante confirmationem.

4. Respondeo quartò, quòd si tamen consuetudo sit contraria, ut Episcopus vel Pralatus non administret, & beneficia conferat ante captam possessionem, hac servanda est, juxta *c. in his. dist. 11.* Garc. num. 157. citans Gl. in *cit. Extrav. injuncta. n. non presumant. Abb. in c. transmissum.* Cuchum. Rebuff. & c. subdènsque num. 258. negari non posse, hanc consuetudinem non solum in Hispania, sed etiam in aliis partibus revera esse, dum Episcopi nunquam ante captam possessionem administrent, nec beneficia conferunt, sed Capitula, uti Sede vacante, & Sedis vacatione ad illum effectum pergunt administrare, & jurisdictionem exercere administrationis durare usque ad captam dictam possessionem ab Episcopo, ut Rebuff. de devot. n. 72. Hostien. in *c. olim. de resig. spol. Felin. conf. 40. n. 4.* Quin & absolute & simpliciter tradit Tond. l. 2. c. 3. §. 7. nu. 6. non posse Episcopum ante captam possessionem conferre, & provisionem ante captam possessionem esse ipso jure nullam.

Quaestio 669. An, & qualiter Episcopus degens in Curia Romana conferre possit beneficia?

1. **R**espondeo primò: posse Episcopum degentem in Curia conferre beneficia vacantia sua diocesis (etiam dum vacant per resignationem factam coram ipso extra Curiam) Paris. de resig. l. 7. q. 14. num. 26. referens sic resolutum à Rota coram Puteo, teste eodem decis. 167. l. 1. Quin & potest illa conferre in ipsa Curia Rom. etiam concedendo instrumentum seu literas in forma investiturae; cum sicut jus conferendi non spectat ad potestatem jurisdictionis Episcopalis, ita collatio non est exercitium jurisdictionis. Lott. l. 2. q. 2. n. 52. Contrarium tamen sentit Pirh. de prab. num. 87. nimirum Episcopum debere exire ex Curia, ut valide ea possit conferre, prout testatur praxis; ut refert Covar. l. 3. resolut. c. 20. num. 9. Supponit autem collationem esse actum jurisdictionis voluntariae, quae, ut ait, licet exerceri possit extra territorium proprium, exerceri tamen non potest in urbe.

2. Respondeo secundò: non tamen potest ea conferre intra urbis Romanae mœnia, sed extra conferre debet in reverentiam Papae. Lott. loc. cit. testans sic habere styllum, pro quo citat Hieron. Paul. in pract. cancell. Apost.

3. Respondeo tertio: sed neque potest ea conferre, dum coram ipso existente in Curia facta fuit

resignatio (uti id fieri potest. Paris. *loc. cit.* n. 23. Gabr. *conf.* 187. nu. 4. l. 1. & Rota *decis.* 23. in nov. *quæ est* 1. de rerum permut.) nam eo ipso, quod resignentur beneficia coram proprio Episcopo in Curia degente, dicuntur illa vacare in Curia per resignationem. Paris. *ibid.* n. 24. dicens esse communio-riorem, adeoque collatio spectat ad Papam, utpote cui specialiter reservata sunt beneficia vacantia in Curia. Paris. *ibid.* vel ad Cardinalem habentem indultum, in quo solet dari facultas conferendi omnia beneficia vacantia, præterquam per resignationem in Curia coram Papa; sed talia resignata coram Episcopo existente in Curia non sunt vacantia in Curia per resignationem coram Papa. Paris. *loc. cit.* ex eodem Gabriel *loc. cit.*

Quæstio 670. An, & qualem potestatem habeat Episcopus conferendi beneficia Ecclesiæ Cathedralis?

R Espondeo primò: Episcopus non habet intentionem suam fundatam in jure communi quoad collationem Canoniciatum & præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, sicut illam fundatam habet in jure respectu aliorum dioecesium suarum beneficiorum. Lott. l. 2. q. 21. n. 81. citans Felin. in c. auditis. de præscrip. n. 10. & Rot. in Calliensis juris conferendi. 6. Martii 1617. Sed potius, si jus commune spectetur, secundum communio-riorem pertinet dicta collatio ad Episcopum, & Capitulum simul, ita ut Episcopus æqualem vocem cum Capitulo habeat. Lott. *loc. cit.* Card. de Luca de benef. d. 1. n. 26. Garc. p. 5. c. 4. n. 17. dicens, hanc esse communio-riorem, & securio-riorem, præcipue quia est approbata toties à Rota, cujus decis. quamplurimas refert nu. 14. citans insuper nu. 15. pro ea Mand. ad reg. 18. q. 14. ex n. 2. Rebuff. de nominatione. q. 8. n. 3. & *conf.* 60. & Castrop. *cit.* p. 27. n. 2. citans c. cum Ecclesia Vulterana. de elect. c. postulasitis. de concess. præb. c. 1. ne Sede vacant. in 6. & insuper Gonz. gl. 45. num. 36. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. contra Selv. p. 2. q. 22. à n. 12. Bursat. *conf.* 126. l. 2. n. 45. Quintadv. &c. apud Garc. n. 11. tenentes, spectare ad Episcopum privatim cum consensu tamen Capituli. Item contra Hostiens. in c. cum Ecclesia Vulteran. Coras. p. 2. c. 4. n. 4. Zechum apud eundem Garc. n. 12. tenentes, spectare ad Episcopum cum consilio Capituli. Addit Castrop. id maxime procedere, dum dicti Canoniciatus, & præbendæ erectæ sunt ex bonis communibus, uti id præsumitur in dubio; si enim constaret contrarium, nimirum quod Canoniciatus erecti fuissent de beneficiis aliis liberæ collationis ipsius Episcopi, spectaret eorum provisio privatim & totaliter ad Episcopum; cum per novam hujusmodi erectionem non alteretur jus Episcopo quæsitum. Card. de Luca de benef. d. 17. n. 6. & 9.

2. Respondeo secundò: idem dicendum de dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis; quod de jure communi non sint electivæ, seu spectent ad electionem Capituli, & earum confirmatio ad Episcopum, etiam si majores sint post pontificalem; sed solum de consuetudine, tradit Garc. *loc. cit.* n. 24. & 25. & 26. ne plus juris in iis haberet Capitulum, quam in præbendis; cum tamen deberet habere minus. Sed quantum est de jure communi spectent ad collationem simultaneam Episcopi, & Capituli, ut Garc. n. 20. & 21. juxta decis. Rotæ in Tarronens. Sacristia. 9. Junii 1600. & Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. de elect.

3. Respondeo tertio de cetero, si præcindatur à jure communi, spectenturque consuetudo, & præscriptio (cui deferendum est, ut ex ipso textu c. cum Ecclesia Vulterana. probant Fagn. *ibid.* n. 25. & DD. communiter, ut Card. de Luca *cit.* d. 1. n. 27.) contrarium sæpe accidit, dum Capitulum sine Episcopo præbendas conferre consuevit, & contra aliquando Episcopus sine Capitulo, ut de multis Hispaniæ Ecclesiis, & nominatim de Abulensi quodam collationem dignitatum competentem privatim Episcopo, testatur Garc. *loc. cit.* n. 27. Sic quoque cætera seu minora beneficia consistentia in Cathedralibus, ut portiones, Capellaniæ &c. Si sint de gremio Capituli, ex aliqua consuetudine, vel jure speciali spectare ad simultaneam Episcopi & Capituli collationem, tradit Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. & Azor. *ubi supra.* Porro qualiter, dum simultanea collatio spectat ad Episcopum & Capitulum, spectentur suffragia vel concordia, dicitur paulò post, ubi de Capitulo. Vide tantisper Garc. *loc. cit.* n. 28.

Quæstio 671. An, & quomodo, supposito jure simultaneo conferendi, Episcopus convocare possit Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem?

R Espondeo primò: posse Episcopum convocare Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem. Garc. p. 5. c. 4. n. 52. ex Mohed. *decis.* 1. de privileg. quamvis enim non possit convocare Capitulum, si de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur, ut Trid. *sess.* 25. c. 6. hoc tamen decretum intelligendum, ut S. Congregatio in una Segunt. 3. Sept. 1587. quando agitur de eo, quod privatim interest Episcopi, etiam si spectet ad ipsum tanquam ad Episcopum, Secus si de re spectante ad ipsius Episcopi jurisdictionem, officium, dignitatem, administrationem, & regimen; jam verò in collationibus cessat peculiaris consideratio, interesse Episcopi; cum illæ ad eum, non ratione privati nominis, sed dignitatis Episcopalis pertineant. Garc. n. 53. & 54. juxta Rot. in Hispal. juris vocandi 26. Junii 1591.

2. Respondeo secundò: non potest tamen Episcopus restringere, & abbreviare tempus semestris Capituli, quod habet ad providendum de jure. Garc. n. 55. citans Baysum in *director.* Electionum. p. 3. c. 4. Cuchum in *institur. majorib.* l. 4. tit. 1. n. 179. Nec potest cogere Capitulum ad providendum. Quin & congregato per Episcopum, vel alias Capitulum ad providendum, posset major pars, si vellet provisionem differre. Garc. n. 56. citans Lamb. de *jurep.* p. 2. l. 2. q. 2. a. 19. num. 10. Abb. Sicut contra neque Capitulum Episcopo restringere & abbreviare terminum 6. mensium, & requirere ac vocare Episcopum, ut intersit provisioni intra certum tempus. Garc. n. 57. citans Rebuff. &c.

Quæstio 672. Quid Episcopus juris habeat circa conferenda beneficia Ecclesiarum Collegiatarum?

R Espondeo primò: cum in Ecclesiis cesset ratio, cur in Cathedralibus simultaneam habeat cum Capitulo, nimirum erectio Canoniciatum ex bonis communibus Episcopi & Capituli, neque etiam tanta sit communitio Episcopi cum tali Capitulo, quanta est in Cathedralibus, inspecta
juris

juris communis dispositione, Episcopus simultaneam cum Capitulo earum Ecclesiarum pretendere non potest. Lott. l. 2. q. 21. n. 135. multoque minus, ut tenent Joan. de Imol. in c. cum Ecclesia Vulterana, n. 5. & alii quidam solidam collationem. Lott. *ibid.* etiam adhibito duntaxat consilio Capituli, ut Federic. de Senis. *conf.* 34. n. 1. Sed

2. Respondeo secundo: praescindendo à consuetudine, secundum juris communis dispositionem, jus praesentandi seu eligendi ad Canonicatus praebendasq; Collegiarum competit earum Capitulo, ejusque Praelato immediato, si habeat; jus autem instituendi vel confirmandi spectat ad Episcopum. Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. *gl.* 45. n. 47. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Garc. p. 5. c. 4. num. 64. Lott. *loc. cit.* citans Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. n. 8. & Jo. de Lignario, atque Rotam huic sententiae crebrius & tenacius adhaesisse ab anno 1520. nihilominus Jo. And. in c. significatum. de praeb. n. 1. Put. *decis.* 130. l. 1. Lap. *alleg.* 31. n. 1. Decian. *conf.* 6. n. 11. l. 1. & Rota aliquando apud Lott. *loc. cit.* sentiunt, solidam illorum beneficiorum provisionem spectare ad Capitulum & ejus Praelatum, sine aliqua Episcopi participatione, quibus consentire videretur Card. de Luc. de benef. d. 12. n. 13. dum ait: in Collegiatis collatio Canonicatum, aliorumque beneficiorum fit nomine ipsius Ecclesiae ab ipso Collegio, quamvis d. 17. n. 6. & 9. accedere videatur ad communiorem, dum ait: horum beneficiorum collationem seu nominationem, provisionem vel electionem spectare ad Capitulum. Porro dicta juris communis dispositio innititur rationi; quod beneficia ista erecta sint de bonis & juribus ipsius Ecclesiae, cujus nomine Capitulum confert, seu providet, ut id praesumitur, juxta dictam q. ante hanc penult.

Questio 673. An, & qualiter Episcopus conferre possit alterius diocesis beneficia unita beneficiis suae diocesis?

Respondeo: beneficium accessorie unitum beneficio alterius diocesis debet conferri per Episcopum illius diocesis, in quo est beneficium, cui unitur; quia sic Ecclesia unita evadit inferior, altera superior, & Praelatus superioris fit Praelatus utriusque. Frances de Ecclesiis Cathed. c. 8. n. 108. citans Gonz. *gl.* 5. §. 7. n. 24. & Per. de Perus. *tr. de unione.* c. 1. n. 1. Si autem aequè principaliter facta est unio, per utrumque Episcopum provideri debet. Frances *loc. cit.* citans Gonz. ubi ante. n. 57.

Questio 674. Quid possit Episcopus circa conferenda beneficia Ecclesiarum exemptarum?

1. **R**espondeo primo: exempta Ecclesia, beneficia regularia in ea existentia non spectant ad collationem Episcopi. Frances *loc. cit.* c. 30. n. 155. citans Gonz. *gl.* 23. n. 22. & Rotam. sed ad Praelatum, & Conventum simul, si sunt conventualia; si vero non sunt conventualia, ad Praelatum solum; quamvis in his multum deferatur consuetudini. Lott. l. 2. q. 21. num. 139. citans Sely. p. 2. q. 22. n. 45. & 51. Gonz. *gl.* 23. n. 20. & c. Secus est de secularibus: talia enim adesse possunt in Ecclesia exempta, & spectare ad provisionem Episcopi. Frances *loc. cit.* citans Abb. & Lamb. apud Duran. *decis.* 92. n. 17. Siquidem ex exemptione Ecclesiae non deducitur, quod beneficium sit exem-

ptum, cum aliud sit Ecclesia, aliud beneficium in Ecclesia; quia beneficium & Ecclesia constituunt duo corpora distincta, ut Abb. in cap. fin. de praeb. Frances n. 156. & 157.

2. Respondeo secundo: dum Papa mandat Episcopo, ut beneficium in sua diocesi proxime vacaturum conferat Titio, potest eidem conferre beneficium alias ab Episcopo exemptum: ex illa enim commissione patet, Papam non excitare officium ordinarium, sed quod faciat illum delegatum suum, adeoque sicut alius quilibet vi talis mandati Apostolici quodlibet beneficium in sua diocesi situm conferre possit, ita & Ordinarius seu Episcopus; cum officium ordinarium conferendi sit tunc per accidens habeat. Laym. ad c. grave. de off. jud. Ord. num. 2. citans Jo. And. in c. Abbatem. de rescript. in 6. & Cl. in Clem. unic. de excess. Praelat. n. primi anni.

3. Respondeo tertio: dum exempti, v. g. Abbates, habent Ecclesias pleno jure sibi subiectas (quod habere pleno jure subiectas aliud nihil importat signanter, quam institutionem, destitutionem, visitationem, correctionem. Paris. de rescript. l. 7. q. 15. n. 15. citans Paris. Cardinalem *conf.* 22. n. 14. volum. 4.) in illis Episcopus se non potest intrudere, Paris. *ibid.* n. 14. Sed de his alibi; vide Laym. in cap. sicut. de suppl. negl. Prael. à n. 7. & Lott. l. 1. q. 25. n. 57.

Questio 675. Quid Episcopus potestatis habeat circa beneficia conferenda in Ecclesiis regularibus non exemptis?

Respondeo: Episcopum fundare intentionem suam super libera potestate conferendi in illis beneficia; dum enim ei affinitus jus commune, quod late patet ejus diocesis, non solum procedit respectu secularium, sed etiam regularium, ut dictum supra. Lott. l. 2. q. 21. num. 137. & ubi in iis proceditur per praesentationem vel electionem, Episcopus pariter fundatam habet intentionem pro jure instituendi, & confirmandi. Lott. *loc. cit.* n. 138.

Questio 676. Quid possit Episcopus circa beneficia conferenda suis consanguineis?

1. **R**espondeo primo: non impeditur Episcopus (idem est de collatore alio) quo minus beneficia vacantia per obitum consanguineo suo conferat, dummodo dignus sit, non obstante Bulla Pii V. Tond. *qq. benef.* l. 1. c. 33. n. 4. cum communi. addens n. 5. posse similiter Episcopum in favorem sui nepotis reservare pensionem: citat pro hoc Paris. de confident. q. 1. num. 20. Gratian. *discept. forens.* c. 617. n. 8.

2. Respondeo secundo: Episcopus resignata coram se pure & simpliciter conferre nequit consanguineis, affinis & familiaribus propriis, (quod tamen intelligendum de familiaribus, qui actu deserviunt Episcopo, & continuam exercent commensalitatem in domo, ait Tond. l. 2. c. 3. §. 7. n. 3. citans Paris. de rescript. l. 5. q. 6. nu. 91. Fusc. de visit. l. 2. c. 20. n. 23. Marium Antonin. l. 1. *resol. casu* 34.) uti nec ipsius resignantis, etiam si id fieret multiplicatis per circuitum resignationibus, uti id expressè statutum per Bullam Pii V. *constit.* 58 ubi & gravissima poena adversus contravenientes statuta. Tond. *loc. cit.* nu. 8. Paris. de rescript. l. 5. q. 7. n. 188. Non tamen prohibetur beneficia resignata conferre consanguineis suis, seu resignantis, ubi

ea sunt jurispr. hæc enim non comprehendi ista Piaua constitutione, declaravit S. Congregatio teste Quaranta in sum. bullar. v. beneficiorum resignatio. Tond. loc. cit. n. 9. intelligitque hoc ipsum de jurep. laicali. Riccius in decisi. Curia Neapolit. l. 3. decisi. 81. licet Quarant. loc. cit. loquatur in genere de benef. jurispr. cui adhaerere videtur Tond. l. 2. n. 3. §. 7. n. 3.

3. Respondeo tertio: poterit tamen etiam Episcopus dictis personis conferre beneficia, quæ vacant per dimissionem Clericatus factam ab eo, qui illa possederat; cum hæc non sit vacatio per resignationem, de qua loquitur Bulla Piaua, Tond. loc. cit. n. 4. citans Riccium ubi ante, p. 3. alleg. 307. ubi etiam addit, posse Episcopum libere conferre consanguineo beneficium ob alterius incompatibilis consecutionem resignatum, quod tamen merito displicet Tonduto; et quod ob incompatibilis consecutionem beneficium præhabitu non possit resignari, sed debeat simpliciter dimitti, ut Garc. p. 11. c. 5. n. 58. & talis dimissio ex constitutione Clement. VIII. non possit fieri coram Ordinario, sed illa beneficia sint reservata Papæ, quod tamen credo intelligendum, si secundum incompatible quis obtinuit à Papæ.

Questio 677. Quid possit Episcopus circa beneficia litigiosa conferenda?

1. Respondeo primo: dum pendente lite super beneficio unus ex colligantibus moritur naturaliter vel civiliter, Ordinarius sive Episcopus (vel etiam alter inferior collator) non potest manus apponere, seu providere de illo beneficio, etsi aliàs ejusdem beneficii collatio ad eum spectaret; quia ipsa lis affectionem causat. Card. de Luca. de benef. d. 92. n. 18. juxta c. 1. & 2. ut lite pendente, in 6. proceditque id ipsum non solum in beneficiis liberæ collationis, sed etiam in electivis, utpote de quibus propriè loquitur textus cit. c. 1. Card. de Luc. n. 19. Item ex communi sensu Beneficialistarum, ut ait Card. de Luca. n. 20. passim per Rotam canonizato de beneficiis jurispr. Laicorum (circa quæ passim & frequentiores oriri solent lites, quam circa ea, quæ sunt liberæ collationis) etiam ex fundatione vel dotatione. Idem Card. ibid. & n. 21.

2. Respondeo secundo: sed neque videtur posse Episcopus (idem est de alio inferiore collatore) colligantem superstitè providere de beneficio; et quod illud sit de reservatis Papæ per regulam de subrogandis. Card. de Luc. loc. cit. n. 35. dicens hanc opinionem videri receptam in praxi. Alii tamen tenent contrarium, nimirum non minus posse à Collatore, quam à præsentatore fieri dictam subrogationem; et quod par sit ratio in utrisque, nimirum cessatio rationis c. 2. ut lite pendente. quæ erat, ne propter novos adversarios litigia prorogari contingat. pro hac sententia est Garc. p. 5. c. 9. n. 221. citanturque ab eo Lancellot. de attentatis. c. 3. n. 128. Paris. conf. 30. n. 4. l. 4. Roch. Covar. & c.

Questio 678. Quæ sit potestas Episcopi circa conferenda beneficia Sede papali vacante, vacantia, aut etiam Sede papali adhuc plenè vacantia, sed de quibus Papa in vivis necdum disposuit?

Respondeo: de his satis dictum supra; videri etiam potest Corrad. l. 3. c. 6. num. 56. Card. P. Lewen, Fori Benef. Tom. II.

de Luca. de benef. d. 16. num. 8. d. 31. num. 4. d. 93. n. 21. d. 24. n. 3.

Questio 679. Num Episcopus habens Coadjutorem conferre possit beneficia?

1. Respondeo primo: dum ei datus Coadjutor ob amentiam, Coadjutor habet potestatem conferendi beneficia; cum ei concedatur administratio episcopalis ab Episcopo independens, & Episcopus eâ caret; quia non est compos sui. Castrop. cit. p. 27. num. 5. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 15. Garc. p. 5. c. 4. n. 270. citans Paris. de resign. l. 7. q. 20. à num. 25. Quintadv. l. 1. Ecclesiastic. cap. 5. num. 5.

2. Respondeo secundo: dum datus est Coadjutor Episcopo sanæ mentis ob senectutem vel infirmitatem, ad Episcopum, & non ad Coadjutorem spectat conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 265. citans Pavin. de potest. Cap. sede vac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. p. 2. q. 4. Coraf. p. 2. c. 4. à num. 9. Rebuff. de nominat. q. 8. n. 44. & c. contra Campeg. de Coadjut. Episcopi. n. 10. & Gonz. gl. 5. §. 9. n. 4. Navar. conf. 3. de Cleric. egrot. apud Garc. num. 269. & 275. dum sentire videntur posse Coadjutorem conferre beneficia, Episcopo tali coadjuto non prohibente, seu non contradicente; per dationem enim Coadjutoris Episcopus non amittit dictam potestatem. Castrop. loc. cit. juxta regulam juris: id, quod nostrum est, sine facto & consensu nostro tacito vel expresso auferri non debet. Sed & Papa dat Coadjutori solum potestatem exercendi jura spiritualia, & temporalia, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium; inter ea autem non sunt, quæ principalis rectè potest, & agere vult per seipsum. Garc. n. 274.

3. Respondeo tertio: sed neque talis Episcopus tenetur conferre beneficia cum consilio, aut auxilio Coadjutoris; quia nec ad hoc datur Episcopo Coadjutor, Garc. loc. cit. quod si tamen Episcopo sanæ mentis daretur Coadjutor ob dilapidationem, seu malam beneficiorum administrationem, non posset Episcopus sine consensu, & consilio Coadjutoris conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 273. citans Oldr. in c. venerabilis, de off. Deleg. n. 2.

Questio 680. Num Episcopus possit alteri concedere facultatem conferendi beneficia?

Responder ad hoc Garc. p. 5. c. 8. n. 119. non posse, id alteri concedere, quam Vicario suo Generali, citatque pro hoc Rebuff. in pr. rit. de voce Episcopi. n. 55. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 8. Quintadv. l. 1. Eccles. c. 5. num. 7. Sbroitium de potest. Vicar. l. 1. q. 52. vide de hoc dicenda §. seq.

PARAGRAPHVS IV.

De potestate Vicarii Episcopi, quoad conferenda beneficia.

Questio 681. Quotuplex sit Vicarius Episcopi, & qualem jurisdictionem habeat?

1. Respondeo ad primum: est triplex; natus, foraneus, à lege constitutus; Vicarius natus Episcopi est, qui cum officio, & dignitate nascitur inde-

Cc